

GAZETA

Anul XIX
Nr. 895
Vineri 21 aprilie
1967
4 pag. 25 bani

ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Miraculoasa lume a cărților

CONDUCEREA ȘTIINȚIFICĂ A MUNCII EDUCATIVE

Subliniind însemnătatea orientării potențialului științific al țării către problemele majore ale dezvoltării economice și culturale, Plenara C.C. al P.C.R. din 21-23 decembrie 1966 a atras în mod deosebit atenția asupra locului important pe care îl ocupă știința conducerii în domeniile noi apărute în cercetarea științifică contemporană. „Știința conducerii — a spus tov. Nicolae Ceaușescu în cuvântarea rostită la această plenară — s-a impus atenției generale în numeroase țări ale lumii”. În mod firesc, știința conducerii s-a apărut și se dezvoltă în primul rând ca urmare a cerințelor producției moderne, atenția principală fiind îndreptată în direcția asigurării conducerii științifice a proceselor economice. Implicațiile ei sînt însă multiple, sfera sa de cuprindere fiind, practic, nelimitată. După părerea noastră, știința conducerii, ca știință în centrul căreia trebuie să stea relațiile umane se impune cu necesitate și în domeniul educației, acolo unde se pun bazele plămădirii personalității, unde se asigură formarea omului — făuritorul tuturor celorlalte valori materiale și spirituale. Organizarea și desfășurarea muncii educative presupun o conducere strict științifică. Noțiunea de muncă educativă, formulată atât de simplu, exprimă un conținut pe care, din păcate foarte mulți dintre cei care operează cu ea nu se străduiesc să-l pătrundă, să-l sesizeze sensurile multiple și să-l înțeleagă esența. Poate că tocmai aceasta este cauza ușurinelii, aproape de nelăteș, cu care un număr foarte mare de oameni se autoprocلمă specialiști în problemele de educație. În realitate munca educativă — ca fenomen de o deosebită complexitate, ca proces de durată,

care se realizează cu participarea tuturor factorilor educativi și prin utilizarea întregului ansamblu, de forme organizatorice, de metode și mijloace ce contribuie la determinarea profilului moral-spiritual al tinerei generații, la formarea personalității umane — trebuie concepută pe baze științifice, după principii, metode și tehnici proprii. Iată de ce conducerea științifică a muncii educative constituie una din căile esențiale ale asigurării eficienței acestei activități. Realizarea sarcinilor mari care stau în fața școlilor în vederea îndeplinirii hotărârilor Congresului al IX-lea al P.C.R. face să crească și mai mult însemnătatea conducerii științifice a vastei opere educative ce se desfășoară pe diferitele planuri ale vieții noastre sociale. Este necesar să acordăm o mai mare atenție studierii temeinice și generalizării experienței pozitive acumulate, creării unei experiențe înaintate în ce privește conducerea muncii educative, elaborării, pe baza unei ample cercetări științifice, a unor lucrări care să vină în ajutorul directorilor de școală. Dar cine trebuie să elaboreze aceste lucrări, de la cine să le așteptăm? Este cel puțin surprinzător modul în care abordează această problemă o serie de oameni de școală — directori, profesori etc., dintre care unii chiar cu o bogată activitate științifică. Aproape într-un glas se arată că e nevoie de studii și cercetări și se exprimă dorința de a primi lucrări care să răspundă cerințelor muncii instructiv-educative. Cu prilejul unor anchete organizate de presa centrală sau locală, în cadrul consfățuirilor cadrelor didactice, al cercurilor pedagogice, al unor reuniuni științifice, mulți participanți propun numeroase teme de cercetare și titluri de lucrări care să fie elaborate.

Să așteptăm însă ca asemenea lucrări să fie realizate în exclusivitate de cercetători în domeniul pedagogic și de cadrele de specialitate în învățămîntul superior? Bineînțeles, acestora le revin sarcini deosebite în această privință, dar nu trebuie să se supraaprecieze posibilitățile lor reale de cuprindere, deoarece experiența școlilor este extrem de bogată, iar necesitățile foarte mari. Pe de altă parte ar însemna o inadmisibilă greșeală considerarea școlii de cultură generală drept un simplu consumator. După părerea noastră, este necesară o contribuție mai mare a cadrelor didactice care lucrează efectiv în școala de cultură generală la studierea, cercetarea, experimentarea problemelor educative. Este timpul să depășim stadiul formulării de cerințe și să se treacă la o muncă organizată de cercetare științifică a unor probleme care își așteaptă soluționarea. Una dintre cele mai importante probleme de acest fel este și aceea a conducerii științifice a muncii educative. Pe plan mondial, în momentul de față, soluțiile acestei probleme sînt diferite, uneori chiar contradictorii. În multe țări conducerea muncii educative constituie o sarcină atribuită directorului unic al școlii, în timp ce în altele ea este încredințată unui director adjunct care răspunde și de îndrumarea și controlul altor sectoare de activitate din școală. Există și cazuri în care un director adjunct se ocupă în exclusivitate de problemele muncii educative. Fiecare dintre aceste soluții prezintă avantajii și dezavantajii și, în consecință, are susținători și adversari. Considerăm că nici una dintre ele nu trebuie absolutizată, dujă cum nu

trebuie nici negată în chip metafizic. În țara noastră, actuala legislație școlară asigură condițiile corespunzătoare pentru realizarea Prof. ION DRAGU, directorul Liceului „Ion Nețu” din București, cercetător principal la Institutul de științe pedagogice (Continuare în pag. a 4-a)

O CĂLDUROASĂ MANIFESTARE A PRIETENIEI ROMÂNNO-BULGARE

Poporul român a făcut o călduroasă primire delegației de partid și guvernamentale a Republicii Populare Bulgaria, condusă de tovarășul Todor Jivkov, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist Bulgar. Președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Bulgaria, care, la invitația Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, se află într-o vizită oficială în țara noastră. Prilejului o nouă manifestare a tradiționalei ospitalități a poporului român, vizita oaspeților bulgari adaugă o nouă filă la istoria străvechii prietenii care leagă cele două popoare, prietenie care s-a cimentat și se dezvoltă necontenit, în condițiile socialismului biruitor, în folosul popoarelor român și bulgar, al cauzei socialismului, păcii și progresului. Vizita oaspeților bulgari are astfel semnificația unei manifestări de seamă a prieteniei și colaborării frățestii dintre popoarele, țările și partidele celor două țări, unite prin țelul comun al construirii socialismului, prin mărețele idei ale internaționalismului proletar. Pentru adîncirea colaborării multilaterale româno-bulgare au fost create noi posibilități prin dezvoltarea rapidă și complexă a economiei celor două țări. Există

astfel condiții favorabile pentru ca România și Bulgaria să extindă în continuare cooperarea reciprocă în producție, în domeniul tehnicii și științei, în folosul dezvoltării social-economice a ambelor țări. Subliniind această idee, tovarășul Nicolae Ceaușescu arată că „întărirea și lărgirea continuă a prieteniei și colaborării frățestii dintre România și Bulgaria constituie o contribuție activă la cauza dezvoltării prieteniei și unității țărilor socialiste, la întărirea forțelor socialismului în întreaga lume”. La rîndul său, tovarășul Todor Jivkov a arătat: „Ajutorul reciproc și colaborarea dintre țările noastre socialiste corespund cursului obiectiv al dezvoltării noastre social-economice, intereselor sistemului mondial socialist, și accelerează mersul nostru înainte”. Convorbirile oficiale dintre delegațiile de partid și guvernamentale ale celor două țări, convorbiri începute în după amiaza zilei de luni, au un caracter rodnic și prietenesc și se desfășoară într-un spirit de deplină sinceritate, de stimă și respect reciproc. În dimineața zilei de miercuri, membrii delegației bulgare, în frunte cu tovarășul Todor Jivkov, au plecat într-o călătorie prin țară. Delegația a avut astfel prilejul să înflinească muncitorii, țărani și intelectuali din România,

să cunoască preocupările poporului român pentru înflorirea patriei sale. Membrii delegației au vizitat regiunea Argeș, unde au luat cunoștință de schimbările pe-trecute pe aceste străvechi me-leaguri românești în anii construcției socialiste, de succesele dobîndite în creșterea continuă și susținută a producției industriale și agricole, de dezvoltarea rețelei de instituții de învățămînt și cultură, de profundele prefaceri din viața orașelor și satelor. Pe me-leagurile regiunii Oltenia, înaltii oaspeți au văzut de asemenea mari prefaceri înnoitoare, rod al politicii partidului nostru de în-florire a tuturor regiunilor și ra-ionelor patriei, de repartizare ju-dicioasă, echilibrată a forțelor de producție pe teritoriul țării în scopul creșterii nivelului de via-ță al întregului popor. Atmosfera tovarășească, de cal-dă prietenie în care se desfășoară vizita distinșilor oaspeți bulgari în țara noastră este o expresie a sentimentelor și năzuințelor reci-proce de prietenie, respect și co-laborare fructuoasă ale celor două popoare. Vizita oaspeților bulgari, înfîlțirile lor cu poporul român, convorbirile care au loc, consti-tuie o nouă și importantă contribu-ție la dezvoltarea colaborării dintre cele două țări și state, la întărirea cauzei păcii și socia-lismului.

ȘTIRI

Pregătindu-se să împlinească sărbătorile cea de a 45-a aniversare a înființării Uniunii Tineretului Comunist, mii de elevi din întreaga țară participă în aceste zile, alături de tinerii muncitori și țărani, la înfrumusețarea orașelor și a comunelor, închinînd acestei acțiuni numeroase ore de muncă patriotică. Elevii liceelor din Iași, de pildă, contribuie la înfrumusețarea parcului Copou și a spațiilor

verzi din diferite puncte ale orașului, ca și la amenajarea unor baze sportive. La rîndul lor, elevii din Suceava au lucrat, împreună cu tinerii din întreprinderi, la amenajarea Parcului tineretului din cartierul Arini, precum și la pregătirea pistei pentru carnavalul ce va avea loc în seara zilei de 2 Mai.

ului de Istorie a partidului comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România, a unor întreprinderi, a unor cartiere noi.

În liceele din Capitală s-au inițiat în această perioadă numeroase acțiuni în întîmpinarea aniversării a 45 de ani de la înființarea U.T.G. Elevii Liceului „Petru Groza”, hundoard, vor participa la o întîlnire cu primul secretar al Comitetului raional U.T.C. 30 Decembrie, care le va evoca momente din istoria Uniunii Tineretului Comunist. De asemenea, în adunările generale vor avea loc discuții pe teme ca „Sîntem demni de înaltașii noștri iledgaliști”, „Mindria de a fi uteciști” și altele. În același timp, se desfășoară pregătiri întense pentru programele artistice și manifestările sportive organizate în cinstea acestei sărbători.

PAȘI SPRE MODERNIZAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Cu cîțiva ani în urmă, la inițiativa directorului adjunct PANAIT IVANCIU, colectivul didactic al Liceului „Gh. Șincai” din Capitală a organizat o cercetare științifică prin care urmărea cunoașterea cauzelor rămîinerii în urmă la învățură a unor elevi și găsirea căilor pentru înlăturarea ei. Cercetarea a pus în lumină faptul că rezolvarea acestei probleme reclama tratarea diferențiată a elevilor din categoria vizată. După doi ani de lucru în această direcție, s-a constatat că metodele clasice de tratare individuală nu dau rezultate dincolo de un anumit nivel, de altfel nu prea ridicat. Profesorii și-au pro-

pus atunci să apeleze la metode noi, și anume la instruirea programată, de natură să asigure o reală tratare diferențiată. S-a alcătuit un colectiv format din directorul adjunct FELICIA HAICA, prof. DINU MOROIANU și prof. GH. LĂPUȘNEANU, care preluînd concluziile cercetării inițiate de profesorul Panait Ivanciuc, a încercat să le găsească rezolvare în cadrul instruirii programate. În acest scop s-a proiectat un cabinet aflat în prezent în curs de amenajare, iar profesorii Dinu Moroiianu și Gh. Lăpușneanu, au proiectat și construit două mașini de învățat.

să-l corjeze, iar la urmă, în funcție de precizia și durata rezolvării, să „acorde” și notă.

Cu ajutorul colegilor mei D. MOROIANU și FELICIA HAICA și fără altă asistență tehnică decît aceea a maestrului de lucru și practicant din școala noastră tovarășul I. TOROIPAN, am construit un aparat care are, între altele dispoziți-ve, și un ecran de dimensiunile un-zei file de caiet, pe care apare textul unei probleme sau al unui exerci-țiu de algebră, de trigonometrie etc. Întreaga rezolvare a exercițiului sau a problemei este prevăzută, să zicem, pentru 20 de secvențe ce vor apărea succesiv pe ecran. Fiecare cadru ce apare pe ecran are prevăzute un număr de răspunsuri posibile — să zicem cinci. Fiecare răspuns din cele cinci de pe ecran este numerotat, iar elevul care a ales, de exemplu, răspunsul nr. 3, nu are decît să apese pe un buton pentru a transmite, după un anumit cod, răspunsul către mașină. Dacă răspunsul este ales corect, pe ecran apare imediat secvența a doua, din nou cu 5 răspunsuri posibile, din care elevul alege iar unul, apăsînd pe butonul cu cifrul corespunzător ș.a.m.d.

exercițiului și elevul trebuie să încerce altă rezolvare. Însă nu trebuie să uităm că mașina înregistrează orice dibuire, marcînd sub forma unei oscilașoare precizia răspunsului, durata pînă la alegerea lui etc.

— Și dacă elevul apasă, la întimplare sau pe rînd, pe toate butoanele de răspuns?

— Toate tatonările și erorile fiind înregistrate și nota dîndu-se în funcție de ele, elevul va primi exact nota corespunzătoare calității răspunsului său.

— S-ar putea ca apăsînd pe rînd și la întimplare pe butoane, elevul să ajungă prin fraudă la sfîrșitul textului programat. Dacă este așa, cum asigură mașina însușirea cunoștințelor?

— Există un dispozitiv de blocare a mașinii, care se declanșează automat atunci cînd elevul comite o greșeală prea grosolană, ce vădește lacune mai adînci în cunoștințe. Atunci el este trecut la altă mașină, în care se introduce algoritmul corespunzător pentru împlinirea lacunelor, după care revine la mașina inițială, ca să continue exercițiul. De fapt, mașinile perfecționate au și posibilitatea de a

— Ce considerente v-au condus la proiectarea unei mașini de învățat? — I-am întreat pe prof. GH. LĂPUȘNEANU.

— Sînt profesor de matematică și, după ani și ani de predare, am ajuns la concluzia că pentru a asigura o însușire profundă a cunoștințelor este foarte important să depășim orice lacună existentă în asimilarea acestor cunoștințe. Or, eu mijloacele pedagogice clasice, oricît ne-am străduit, o descoperim numai parțial.

Mi-am dat seama că este necesară

o sîită mai deasă prin care să se ceară cunoștințele, așa ca lacunele să iasă în evidență mai ușor și în totalitate. Din cîte citisem despre lecția programată și mașina de învățat, ajunsesem la concluzia că ele pot împlini acest oficiu cu rezultate mai bune. De aceea, am pornit la conceperea unei mașini care să prezinte lecția în părți mici, atât de mici încît să fie exclus ca elevii să nu o poată înțelege; de asemenea, mașina să fie „informată” în orice clipă dacă elevul rezolvă just problema și, eventual,

— Dar ce se întîmplă dacă elevul nu alege răspunsul just?

— Atunci mașina nu proiectează pe ecran secvența următoare a

— Există un dispozitiv de blocare a mașinii, care se declanșează automat atunci cînd elevul comite o greșeală prea grosolană, ce vădește lacune mai adînci în cunoștințe. Atunci el este trecut la altă mașină, în care se introduce algoritmul corespunzător pentru împlinirea lacunelor, după care revine la mașina inițială, ca să continue exercițiul. De fapt, mașinile perfecționate au și posibilitatea de a

D. TEDORU
(Continuare în pag. 3-a)

Tribuna experienței

Sensul recapitulării la lectura literară

Programa de lectură literară pentru concursul de admitere în licee cere elevilor un studiu recapitulativ și de sinteză al unor texte literare învățate în clasele V-VIII, vizând, în esență, capacitatea lor de a înțelege literatura națională (în limitele operelor studiate) ca sursă de cunoaștere a vieții și de emoții estetice, ca și priceperii de a argumenta aceste lucruri într-un limbaj adecvat. Având în vedere aceste cerințe, socotesc că recapitularea finală, de sinteză, în perioada premergătoare concursului presupune înțelegerea problemei centrale a predării literaturii române în școala generală — aceea de a uni pe „a ști” cu „a gusta” — valorificarea ei ca instrument de înțelegere activă și în scopul dezvoltării gândirii și exprimării elevilor.

Calea cea mai fructuoasă spre asimilarea conștientă a predării literaturii române în școala generală este analiza pe text. Dar analiza poate fi concepută în diferite moduri. În ceea ce mă privește consider absolut neinducată folosirea ei ca prilej de învățare mecanică a unor subiecte gata pregătite și repetate de la an la an. Considerată astfel, recapitularea ignoră convingerea și atitudinea activă a școlărilor, cultivă deprinderi de limitare la ceea ce s-a învățat din carte ori de pe caietul de notițe, dăuind profund pregătirii literare necesare tinărului pentru studiile ulterioare și, în general, pregătirii lui pentru viață.

Faptul fundamental care trebuie să caracterizeze, după părerea mea, analiza pe text în perioada recapitulării constă nu în dresajul de ocazie „pentru concurs”, ci în conceperea analizei ca mijloc operativ de înțelegere într-o unitate armonioasă a cunoștințelor literare dobândite în clasă și în afara clasei, de întărire a deprinderilor de exprimare corectă și aleasă.

În cadrul timpului repartizat pentru pregătirea de finele anului a viitorilor absolvenți la lectura literară, orele de compunere li se cuvine o pondere corespunzătoare. Respectând principiul accesibilității în munca independentă, am prevăzut compuneri menite să ilustreze capacitățile reale ale elevilor, din care să pot desprinde mai diferențiat nivelul lor de cunoștințe, posibilitățile de ex-

primare personală, bogăția și expresivitatea limbajului, în vederea unor amendamente și corective. Nu dau numai lucrări cu caracter de largă sinteză, ci și compuneri care să-i deprindă cu tehnica redactării și cu corectitudinea exprimării și cu corectitudinea exprimării clasice sau contemporane studiate în clasă, analiza unei scrieri citite acasă, descrierea unei vizite în producție, a unui tablou etc. Alte compuneri cer elevilor să compare producții literare asemănătoare din punct de vedere al conținutului și al speciei literare, sau doi scriitori studiați, înrudiți sub raport estetic-ideologic. În sfârșit, dau și lucrări de sinteză literară la nivelul cerut pentru concursul de admitere (zugerăvirea frumuseții naturii patriei, lupta pentru libertate socială și națională, critica vechii societăți etc.). În modul acesta caut să dezvolt deprinderile legate de tehnica compunerii și de efectuarea a unor lucrări bazate pe impresii și trăiri personale, ce au deosebită valoare în maturizarea gândirii tinerilor absolvenți, ca și în educarea lor morală și estetică.

Atrag în același timp atenția elevilor mei asupra necesității de a formula la concurs expuneri încheiate și de durată, argumentate, exemplificate și susținute după un plan logic. De aceea îi las să discute cât mai mult, să întrebe și să-și dea ei singuri unele răspunsuri. Recurg, în aceste lecții, la toate activitățile legate de analiza literară (în afara lecturii expresive): formularea ideilor, reproducerea conținutului, caracterizarea personajelor, reliefarea estetice artistice și a valorilor educative ale textului. Permanent fac apel la opere asemănătoare din manual neincluse în programa de concurs sau la opere cunoscute de elevi din lectura extrascolară.

Pentru a evita supraîncălzirea, selectez din materia de repetat, în raport cu posibilitățile clasei, cunoștințele cele mai importante și mai semnificative, pentru a aprofunda ceea ce este esențial și a înlătura superficialitatea inerentă parcurgerii în goană a unui material vast. Acest procedeu substituie înmagazinării pasive de informații o reflecție proprie, ce solicită atenția proaspătă, spontană,

constantă. Situația fragmentului în ansamblul operei și a scriitorului în ansamblul literaturii române cere elevilor un efort creator, iar opera descifrată astfel este în adâncime înțeleasă de ei. Puținele date biografice pe care le menționez, de obicei pe baza unui material intuitiv nou (la Eminescu, Creangă, Sadoveanu), au darul de a ajuta înțelegerea operei scriitorului, în funcție de condițiile materiale și spirituale în care s-a format, în istoria literară. În momentul verificării cunoștințelor cer, după necesitate, cunoștințe de ordin extraliterar, ceea ce contribuie la legarea cunoștințelor din domeniul literaturii cu cele însușite la diferite discipline. Pentru sporirea eficienței lecțiilor recapitulative recurg și la mijloacele audio-vizuale, la vizite în muzee și expoziții și, în măsura posibilului, la întâlniri cu scriitorii, istoriografi și critici literari.

Munca profesorului de limba română ar fi înlesnită dacă E.D.P. ar lua inițiativa editării unei culgeri de analize literare orientative privind opere ce figurează în programele concursurilor de admitere. Socotesc că o asemenea culgere ar contribui și la debarasarea lecțiilor de lectură literară de unele practici învechite, vulgarizatoare și formale.

Timpul afectat de profesorii pregătirii viitorilor candidați la admiterea în liceu, folosit cu simț de răspundere morală și profesională, aduce completări de conținut, indispensabile, asupra problemelor-cleie ale disciplinei. Depinde însă de măsura în care utilizăm acest timp ca să reușim realizări de substanță, menite să justifice oportunitatea acestei pregătiri.

Prof. N. VALEBIU
Huși

Orientarea profesională a absolvenților

În acest an, un număr de peste 200 de elevi ai liceului nostru își vor încheia studiile medii. Cum este și firesc, conducerea școlii, îndrumată de organizația de partid și lucrând în strânsă colaborare cu biroul grupei sindicale, s-a preocupat îndeaproape de orientarea lor profesională. Folosindu-se experiența dobândită în anii trecuți, s-a inițiat un sistem de măsuri de natură să permită cunoașterea și influențarea intereselor profesionale ale elevilor.

Una dintre primele măsuri înscrise în acest sistem a fost organizarea unei sondaje la cele șapte clase a XI-a ale liceului. Realizat în colaborare cu organizația U.T.C. din liceu, sondajul, care a cerut elevilor să răspundă la întrebarea „Ce profesie mi-am ales și de ce?”, ne-a arătat clar preferințele profesionale ale elevilor. Din cei 217 tineri care formează efectivul claselor a XI-a, 67 au arătat că doresc să devină ingineri, 50 profesori, 28 economiști, 18 medici, 18 tehnicieni, 8 ofițeri, 7 artiști etc. Cei mai mulți au argumentat judicios alegerea făcută.

În bună parte, aceste rezultate se datoresc și faptului că în anul trecut, în clasele a X-a, cu prilejul repartizării elevilor în secțiile umanităților sau științelor, s-a realizat o primă orientare spre anumite grupe de profesii, iar o serie de teme discutate cu ei ulterior (de exemplu „Promovează profesiunile pe care le cere dezvoltarea construcției socialiste...”, „Ce știu despre ramurile de producție”, „Ce pot deveni studind serios în secția la care m-am înscris”) i-au ajutat să-și formeze și să-și deosebească interesul pentru anumite profesii și să-și motiveze conștient alegerea făcută.

După cunoașterea rezultatelor sondajului, munca noastră de orientare profesională a urmărit îndeosebi înălțarea interesului elevilor pentru profesia aleasă, dezvoltarea dragostei lor pentru muncă și a dorinței de a obține rezultate cât mai bune în viitoarele activități din producție. Am organizat în acest scop, între altele, vizite ale viitorilor absolvenți în întreprinderi și instituții, discuții colective la orele de dirigjență, ca și discuții cu fiecare elev în parte și cu părinții. Elevii secției reale din clasele a XI-a „B” și „E”, de exemplu, au vizitat Institutul de fizică atomică, cei din clasa a XI-a „A” au fost la Atelierele de reparat vagoane, iar cei din secția umanităților din clasele a XI-a „F” și „G” la Institutul pedagogic de 3 ani de pe lângă Universitatea București. Elevii au discutat, în timpul acestor vizite, cu oamenii de știință și cercetători, cu muncitorii în producție, cu tehnici-

eni și ingineri, care le-au arătat perspectivele de dezvoltare ale domeniilor în care lucrează și le-au vorbit despre cerințele pe care le implică diferite profesii. La Institutul pedagogic, unde au vizitat laboratoarele de fizică, chimie, anatomie, științe naturale, mecanică, lingvistică, viitorii absolvenți au aflat multe lucruri interesante cu privire la modernizarea învățământului, la perspectivele largi ale muncii didactice.

Precedate de discuții despre profilul profesiunilor, despre dinamica acestora etc., vizitele în întreprinderi și instituții au fost urmate de dezbateri unor teme pe baza datelor culese. De exemplu, la clasa a XI-a „A” s-a organizat o oră de dirigjență cu tema: „Cum credeți că veți putea realiza profesia aleasă?” Cele văzute de elevi în întreprinderi au permis să se stabilească de la început o perspectivă socială largă pentru discutarea acestei teme.

Recent, pentru a sprijini colectivul pedagogic în eforturile legate de orientarea profesională, biroul grupei sindicale a organizat un schimb de experiență în acest domeniu. Cu acest prilej s-a hotărât să se amenajeze pentru viitorii absolvenți un colț de agitație vizuală, care să cuprindă planșe menite să-i informă pe elevii claselor a VIII-a și a XI-a. Se vor găsi astfel aici planșe prezentând rețeaua și profilul liceelor de specialitate din orașul București, rețeaua și profilul școlilor profesionale, rețeaua învățământului superior universitar, tehnic, agronomic, pedagogic, economic, de medicină și farmacie, de artă, de cultură fizică, precum și grafice, fotografii etc.

În biblioteca Liceului din Șimleu, regiunea Crișana.

Prof. V. ONCESCU
organizator al grupei sindicale
Prof. RODICA FREOTU
Liceul nr. 23 din Capitală

Acțiuni îndrăgite de pionieri

Practica organizării activităților pionieresti scoate mereu la iveală noi procedee și forme de manifestare interesante și eficiente. Asemenea procedee își fac loc tot mai larg și în activitatea unităților de pionieri din raionul Cimpina.

De pildă, unitatea de pionieri de la Școala generală din Liliiești, pornind de la specificul localității, a organizat o interesantă acțiune intitulată „De la foraj la combinatul petrochimic”. Acțiunea aceasta, eșalonată pe o perioadă de un an de zile, cuprinde incursiuni în istoria extracției țiteiului, prezintă pionierilor date cu privire la foraj, la sondele mari și la „puții” de sondă, la realizările noastre în domeniul producției de utilaj petrolifer. S-au prevăzut de asemenea vizite la Combinatul petrochimic de la Brazi și la Uzina chimică „Victoria” din Florești, ca și întâlniri cu specialiștii din industria petrochimică. Pionierii confecționează, totodată, unele materiale didactice de specialitate, ca de pildă planșa „Țiteiul și derivatele lui”, îmbogățesc laboratorul școlii cu o serie de produse chimice primite de la Uzina chimică „Victoria” etc.

Un puternic efect educativ are și o altă acțiune inițiată de unitatea de pionieri de la Școala generală din Liliiești — și anume editarea cu mijloace proprii a unei reviste a școlii. Ideea acestei reviste a suscitât un viu interes în rândurile pionierilor, fiecare detașament dorind să contribuie la realizarea ei. S-au organizat în acest scop concursuri de creație literară, de probleme distractive, de construcții de aparate, cele mai bune rezultate ale acestor concursuri urmând a forma materialul revistei. Recent, primul număr al revistei — gestiv intitulată „Muguri” — s-a aflat în mîna cititorilor, elevi ai Școlii din Liliiești, părinți ai acestora, învățători și profesori. Cele 25 de pagini ale acestui prim număr cuprind

poezii ale pionierilor și o interesantă povestire, articole despre activitățile pionieresti, reportaje despre munca în cercuri. Ele sînt viu ilustrate cu desene originale ale elevilor. În prezent, colectivul de redacție pregătește un număr festiv care va apare cu ocazia Zilei pionierului. În vederea alcătuirii noului număr al revistei, cercul literar a organizat de curind o interesantă manifestare, intitulată „Primăvara și poezia”, iar cercul dramatic a realizat un original montaj intitulat „Foc de tabără”, ale cărui versuri vor fi, în parte, ogîndite în paginile revistei. Numărul festiv va cuprinde de asemenea două poezii și două descrieri premiate la faza locală a concursului literar al pionierilor și școlărilor.

Pionierii din Liliiești manifestă mult interes pentru colecționarea ilustrațiilor, din care au strins pînă acum peste 3.000. Ilustratele își găsesc o largă întrebuințare în activitatea lor. Ele au exemplificat, de exemplu, discuțiile care au avut loc în cadrul cercului literar pe marginea temei „Scriitorii noștri cîntă plaiurile țării”, discuțiile despre arhitectura diferitelor popoare desfășurate la cercul artistic etc. Cu deosebire îndrăgesc pionierii ilustrațiile care înfățișează realizările obținute de poporul nostru, sub conducerea partidului: marile construcții ale socialismului, imaginea nouă a orașelor, satul socialist etc.

Scurta experiență pe care am dobîndit-o în activitatea cu pionierii ne-a dovedit că sînt îndrăgite și atrag în mod deosebit acele activități care răspund preocupărilor și intereselor pionierilor, care le solicită o participare nemijlocită, care contribuie la îmbogățirea orizontului lor.

Prof. FL. BIOLĂNESCU
membru al Biroului Consiliului Organizației Pionierilor din raionul Cimpina.

Lucrări în laboratorul de fizică al Liceului „Vasile Alecsandri” din Galați

97 de ani de la nașterea lui V. I. Lenin

Oamenii muncii din întreaga lume aniversează, la 22 aprilie a.c., împlinirea a 97 de ani de la nașterea lui Vladimir Ilici Lenin, de numele căruia sînt legate crearea primului partid de tip nou al clasei muncitoare, organizarea și victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, făurirea statului sovietic.

Publicăm, în rîndurile ce urmează, câteva amintiri despre Lenin, semnate de G. V. CICERIN.

Vladimir Ilici a fost un învățător în toată accepția cuvîntului. Orice raporturi cu el aveau o influență într-adevăr educativă. El te învăța prin exemplul său, prin îndrumările și indicațiile sale, prin tot felul de fapte.

Aș vrea să fixeze în câteva cuvinte unele trăsături ale personalității sale, spre a atrage asupra lor atenția cititorilor tineri. El n-a avut norocul să învețe nemijlocit de la Lenin, și poate că indicațiile și sfatul de mai jos îi vor ajuta să

înțeleagă ce trebuie să-și însușească din exemplul lui Vladimir Ilici.

În primul rînd, Vladimir Ilici îndeplinea orice muncă cu o precizie absolută, cerînd aceeași precizie de la toți cei cu care lucra. Orice afirmație trebuia să fie precis fundamentată, și orice fundamentare formulată cu precizie. Cel ce lucra cu Vladimir Ilici își dădea imediat seama că o simplă afirmație făcută în tolu unei discuții și care nu a fost fundamentată cu cea mai mare precizie era lipsită de orice valoare...

...Să elaboreze pînă la capăt propria lui idee — iată ce învăța cel ce intra în contact cu Vladimir Ilici. V. I. Lenin știa întotdeauna să ridiculizeze cu umorul lui inimitabil orice idee vagă, neclară și insuficient adîncită. Cel ce stătea de vorbă cu el învăța că orice idee omenească trebuie să fie rezultatul unei munci conștincioase, iar nu o autodeclarare lipsită de răspundere sau un bluf. Cu toții trebuie să învățăm de la Vladimir Ilici că ideea înseamnă incomparabil mai mult decît o stare de spirit sau un instinct. Ea trebuie dusă în mod logic pînă la capăt.

...Ortunde s-ar fi găsit, întreaga lui activitate, tot timpul său erau împărțite în mod riguros sistematic. O ordine strictă domnea și în cărțile și hîrtiile sale și în viața lui personală în genere...

...Ordinea, comportarea bine chibzuită și rațională, el le socotea neaoșare și în viața personală a

fiecărui om. El insista ca cei ce lucrau cu dînsul să se odihnească la timp, să ia măsurile necesare pentru îngrijirea sănătății lor, să ducă o viață reglementată, rațională și chibzuită, să nu lase loc hazardului și neglijenței. Totul trebuia să fie bine chibzuit, neadmitîndu-se vreo slăbire a disciplinei sau deordine. Toate acțiunile trebuiau să urmărească atingerea unui obiectiv bine definit, și acest efort constant trebuia să domine stările de spirit și instinctele — iată ce învățau de la Lenin cei ce lucrau cu dînsul.

Considerențele legate de interesele cauzei trebuie să primeze față de cele personale, orice chestiune personală trece pe planul al doilea dacă așa cere interesul cauzei. Vladimir Ilici era atît de pătruns de acest principiu, încît în discuțiile cu dînsul te-ai fi jenat să învoici vreun considerent personal cînd era vorba de cauză...

Lenin

Lenin vine de departe,
din vaste întinderi de timp,
încercat de poruncile istoriei,
de chemările copiilor,
de lacrimile amare ale mamelor
și strigătul de luptă al
bărbaților.

Lenin vine de departe,
din Revoluția cea Mare,
în furtuna unui miliard de
oameni:
alb, negri, galbeni.

Lenin vine de departe,
ojei al anotimpurilor,
curat ca zăpezile munților
și ca florile primăverii,
bogat ca grîul de aur al
cîmpului
răsfrînt în miile de culori ale
toamnei.

Lenin vine de departe,
din vaste întinderi de timp.
Purtat de toate generațiile,
încercat de dragostea
oamenilor,
de zorile comunismului,
el merge departe, departe,
deoparte,
cu inima steag roșu, în univers.

ION BANUȚA

Programele de învățămînt și psihologia

Programele școlare sînt alcătuite, după cum se știe, de specialiști în disciplinele respective. Și pe bună dreptate. În fond, o programă este „proiecția” unei anumite științe și de aceea cine altul decât un specialist este în măsură să gîndească și să hădărăască competența asupra volumului și conținutului cunoștințelor ce trebuie predate, asupra sistematizării și ierarhizării lor, asupra ponderii pe care acestea trebuie să o aibă în ansamblul cursului?

Cum stăm însă cu aspectele pedagogice ale programelor de învățămînt? În general, se scoate în evidență în diferite domenii sînt și pedagogii în specialitatea lor. Lucrul parea adevărat atîta timp cît regulile de care trebuiau să țină seama se rezumau la experiența acumulată în tradiția predării unui obiect de învățămînt, experiență pe care ei au cunoscut-o într-o anumită măsură încă de pe cînd erau elevi (li s-a predat și lor pe o astfel de bază), pe care au studiat-o în facultăți și în care s-au perfecționat ca profesori. După părerea noastră, aceasta nu este de ajuns. Dar chiar dacă s-ar socoti că este, rămîne, totuși, un aspect total neglijat: acela al implicărilor psihologice ale programelor.

Ar trebui poate început cu constatarea că ceea ce se transmite de la o generație la alta nu sînt numai cunoștințe, noțiuni, tehnici, metode, procedee etc. care se pot vedea, auzi, analiza, expune etc., ci și o serie de „capacități umane” insesizabile la prima vedere, dar nu mai puțin reale și procedee de gîndire, modalități de memorie, lipuri de imaginație etc. Aceasta înseamnă că în procesul prelucrării experienței de la generațiile anterioare, noile generații se desăvîrșesc și sub raportul funcțiilor, calităților și proceselor psihice solicitate de această experiență. În momentul de față însă această desăvîrșire are loc „de la sine”.

Tocmai aici, în acest proces intim, își propune să intervină psihologia contemporană, de la nivelul unei viziuni noi asupra evoluției psihicului infantil. Primul pas pe această linie este înțelegerea faptului că aspectele formative constituie o latură distinctă a însușirii unui sistem de noțiuni, a unei științe în general, chiar dacă ambele aspecte sînt prezente întotdeauna împreună. S-ar putea spune chiar mai mult: deși noțiunile unei științe presupun întotdeauna o dublură psihologică, evoluția acestor laturi este diferită în timp. De pildă, solicitarea psihică pe care o presupune însușirea unei noțiuni se modifică istoric nu numai în funcție de evoluția respectivei noțiuni, ci și în funcție de alți factori, cum ar fi procesul de gîndire în general, schimbarea locului respectivei noțiuni în ierarhia științei și, nu în ultimul rînd, în funcție de progresul realizat în domeniul metodelor de învățare. De aceea efortul psihic cerut de un anumit obiect, de exemplu, pentru descoperirea celebrității sale teoreme nu este același cu cel necesar pentru ea ca să fie însușită de un om contemporan. Gîndirea omului actual și evoluția științelor permit și o prelucrare mai ușoară, ca și posibilitatea ca noile cunoștințe să fie expuse mai variat și mai accesibil.

Toate acestea ne duc la concluzia că dublura psihologică a unei noțiuni sau a unui sistem de noțiuni ce urmează să fie

însușite de elevi nu mai este cea originală, a creatorului sau a creatorilor; ea există și evoluează în istorie în mod independent. De asemenea, evoluează în timp, în limite foarte largi, experiența de gîndire și învățare a omului. Dar în vreme ce evoluția noțiunilor și a științelor este relativ ușor de pus în evidență, pe baza datelor istorice, evoluția capacităților psihice ce le dublează este mult mai dificil de sesizat. Nu vom încerca aici o analiză, deoarece este mai puțin interesant pentru ceea ce urmăm în articolul de față. În schimb, vom insista asupra faptului că separarea metodologică a informațiilor ce urmează să se transmită prin program de capacitățile psihice solicitate pentru ca aceste informații să fie însușite eficient înlesnește precizarea bazei psihologice optime pentru asimilarea unei noțiuni, lucru foarte important pentru modernizarea învățămîntului. Al doilea pas, poate și mai important, este modelarea capacităților psihice pe care le educă și formează o știință nu pe baza parcurgerii ei în întregime, așa cum se petrec lucrurile în prezent, ci pe baza unui număr limitat și relativ elementar de noțiuni. În aceste condiții noțiunile ce urmează să se însușească ulterior nu ar mai fi înfrînte actuale bariere psihologice, iar asimilarea s-ar realiza mai ușor, mai rapid și mai eficient.

Există precedente pe această linie. Dobîndirea calităților psihice cerute de însușirea limbii materne de pildă are loc la o vîrstă timpurie, pe baza unui număr mic de cuvinte, și tocmai de aceea copilul își însușește limba fără dificultate. De ce nu am proceda pe aceeași cale și în cazul unor obiecte de învățămînt ca matematica, gramatica etc.? În acest sens capacitățile psihice specifice unui anumit domeniu ar putea fi introduse și în program, printr-o serie de operații speciale cu informațiile ce se dau și al căror scop ar urma să fie pur formativ. Operațiile acestea noi, „de antrenament psihic”, ar trebui să aibă drept scop stabilirea unor relații noi, superioare, între noțiunile deja însușite, în spiritul evoluției gîndirii în domeniul de specialitate respectiv.

Din punct de vedere teoretic, separarea psihologică de științific (de logic), accelerarea formării capacităților psihice și decalarea lor de însușirea noțiunilor științifice este de natură să ofere o serie de sugestii privind întocmirea programelor mai ales pentru clasele mici, la care „receptivitatea psihică” este remarcabilă. Din punct de vedere practic se conturează astfel o cale de modernizare a învățămîntului diferită de cele existente, care pun accentul pe latura logică și informațională.

Iată de ce psihologii și poate impuța specialistilor care întocmesc programele școlare și el ocupă numai de informații — care presupun, desigur, pentru a fi însușite, formarea anumitor capacități umane — dar nu și de însușirea acestor capacități. Specialistul, orientîndu-se tradițional în alcătuirea programelor, ignoră faptul că gîndirea sa a ajuns la un punct de evoluție ce-i permite dobîndirea „de sus” a sistemului de noțiuni din domeniul respectiv și că această experiență de gîndire ar putea fi transmisă copilului de timpuriu, o dată cu primele noțiuni, evitînd parcurgerea oneroasă a di-

feritelor nivele de abstracție. Tocmai aceste capacități psihice superioare nu sînt luate în seamă de specialist. Este evident că, dacă formarea acestor capacități ar constitui unul din obiectivele programelor (și manualelor) s-ar putea trece de la o transmitere conștientă de teorii, reguli, legi norme etc. și la o transmitere conștientă de capacități psihice.

În ordine istorică, programările le revine meritul de a fi făcut clar distincția între cunoștințele ce se însușesc și calitățile psihice ce urmează să rezulte. Dar această distincție nu a depășit orizontul pragmatic limitat, specific programărilor americane. Pentru psihologia materialistă problema esențială este aceea a criteriului de formulare a nivelului psihologic ce trebuie să rezulte din învățare. După noi, acest criteriu nu poate fi decît nivelul capacităților psihice ce dublează la omul de știință, la specialist, cunoștințele de specialitate. Modelarea lor sub o formă acceptabilă în programa de învățămînt rămîne o sarcină centrală a psihologiei pedagogice. Căci dacă alcătuirea științifică a unei programe este și trebuie să rămîna o sarcină a specialistului, modelarea optimă a capacităților umane ce urmează să rezulte cade în seama cercetării psihologice, care trebuie să-și orienteze în mod ferm cercetările spre studii lor așa cum apar la diferite nivele de vîrstă.

NICOLAE RADU

Frumos cresc plantele îngrijite

Joaca de-a limbile străine

Acum patru ani s-a introdus la unu din clasele a VI-a de la Liceul nr. 2 din Pitești studiul limbii engleze. O parte din elevii clasei respective, cei care au continuat să învețe la același liceu, se aflau anul trecut în cel de al patrulea an de studiere a limbii engleze. Alții însă, care au trecut în clasa a IX-a la Liceul nr. 3, au trebuit să se „restructurizeze”, urmînd — unii, franceza, iar ceilalți — germana. La o clasă a IX-a de la liceul „N. Bălcescu” m-am trezit cu cîțiva elevi care studiază engleza rîspîndiți în masa colegilor lor care studiază trei ani franceza. Soluția? După o prealabilă pregătire de cîteva săptămîni i-am... promovat și pe ei în anul IV la limba franceză. „Soluția” e un fel de a vorbi, dar altă posibilitate nu aveam.

Anul acesta, la o clasă a IX-a a liceului „N. Bălcescu”,

cel cîțiva elevi care au studiat trei ani engleza la Liceul nr. 2 au cerut, după cum era firesc, să continue studiul acestei limbi (anul IV). Dorința lor nu a putut fi însă satisfăcută: fiind prea puțin, au fost... retrogradați să studieze limba engleză cu începătorii. Tot la această clasă, unde majoritatea elevilor studiază în anii trecuți limba franceză, erau și cîțiva care urmaseră limba rusă. Ce era de făcut? Cum toți își aleseră drept a doua limbă străină, engleza (anul), a trebuit să... unific în anul IV de studiu al limbii franceze.

Completat „joc” și nu lipsit de consecințe negative. Dacă s-ar fi studiat în mod temeinic și în perspectivă problema justei repartiții a cadrelor de limbi străine, nu s-ar fi ajuns aici.

Această situație — și cred că nu e unicul caz — ne face să ne gîndim, cu legitimă îngri-

jorare: ce se va întîmpla în anul școlar viitor, cînd clasele a X-a se bifurcă în umaniste și realiste avîndu-se drept criteriu dorința elevilor și nu limba străină pe care au studiat-o anterior (necum anul de studiu)? Ne vom trezi cu clase în care vor „coexistă” elevi care au învățat limba franceză anul I și limba rusă anul V, sau limba rusă anul I și franceza anul IV, alături de alții care au urmat un an de engleză.

Personal cred că va trebui alcătuit un orar special, în care limbile străine să coincidă, iar elevii să meargă, pe grupe, la limbile și anul de studiu respectiv. În orice caz problema (fiindcă e o „problemă”) trebuie lămurită înainte de începerea noului an școlar.

Prof. FLORIN ANGHEL
Liceul „N. Bălcescu”, Pitești

„INSPECȚIA ȘCOLARĂ”

Lectura materialului „Inspecția școlară” publicat în „Gazeta învățămîntului” nr. 889 din 10 martie a.c. a determinat colectivul secției noastre de învățămînt să reflecteze din nou asupra sarcinilor sale.

Se constituie lesne muncii inspectorului, care este latura majoră a funcției sale? După noi, această latură o reprezintă îndrumarea activității școlilor, descoperirea și răspîndirea experienței înaintate. Inspectorul este chemat înainte de toate să promoveze noul, să combată rutina, formalismul.

Neîndoielnic, inspectorul trebuie să fie un om temeinic pregătit profesional, exigent, bun pedagog (și aceasta exclude atitudinea ce este semnalată de unii corespondenți despre diferiți inspectori). Nu doresc însă în rîndurile de față să descriu calitățile unui inspector școlar (lucru îndoește cunoscut), ci să evidențiez unele aspecte din experiența noastră în munca de îndrumare.

Efectivul secției de învățămînt a raionului Urziceni este format din patru inspectori metodiști. Considerînd că numai prin forțele proprii nu vom izbuti să realizăm sarcinile unei bune îndrumări, am format în jurul secției un activ alcătuit din 25 de învățători și profesori. Marea majoritate a acestora au gradul II. Se numără printre ei autori de manuale, de articole și studii pedagogice, responsabili de „cercuri” etc. Aceste ajutoare ale noastre dau consultații cadrelor tinere, îndrumă practica pedagogică a celor înscriși la cursurile fără frecvență ale învățămîntului superior etc.

Inspecțiile în brigăzi care cuprind și membri ai activului urmăresc în primul rînd înlesnirea schimbului de experiență, popularizarea metodelor înaintate. Pentru a da un caracter unitar muncii noastre dezbatem cu activul teme ca: „Eficiența muncii metodică”, „Cum îndrumă directorul obiectele de învățămînt care nu sînt în specialitatea lui”, „Planificarea muncii în școală și controlul îndeplinirii ei” etc. Uneori se organizează, pentru concretizarea acestor discuții, asistențe la lecții, la activitățile unor comisii metodice etc.

Obişnuim să analizăm periodic în fața directorilor ceea ce constatăm în școli. La rîndul lor, directorii informează colectivele didactice asupra rezultatelor obținute de o școală sau alta. În unele cazuri cerem unor directori sau profesori cu rezultate foarte bune să vorbească despre munca lor în fața celorlalți. Astfel, o serie de cadre didactice au arătat cum introduc elementele de modernizare în lecții, au vorbit despre unele experimente organizate în comisiile metodice etc.

Rezultatul? Avem peste 80 de cadre inscrite la examenele de grade, mulți învățători și profesori sînt corespondenți activi la presa regională și centrală și, element esențial, se obțin rezultate tot mai bune în munca instructiv-educativă.

VALENTIN OLTEANU
Șeful secției de învățămînt din raionul Urziceni.

A cum vreo 25 de ani am asistat la o convorbire între un inspector școlar și un tânăr învățator. Meritul calificativul „foarte bine”, dar nu-ți pot da decît „bine” — spunea inspectorul. Nu se cade ca cineva să fie notat, de la prima inspecție, așa deodată „cu foarte bine”. Articolul „Inspecția școlară” publicat în „Gazeta învățămîntului” din 10 martie 1967 mi-a trezit această amintire și m-a făcut să reflectez asupra atitudinii unor inspectori care se comportă și acum la fel, demobilizîndu-i pe cei a căror muncă o controlează.

Nu de puține ori am fost martorul unor scene jenante cînd inspectorul școlar, intrînd într-o cancelarie, zveștea în loc de bună ziua observații pe ton jignitor. Apoi, trecînd la „inspecție”, se uita fugitiv prin documente, prin registrul de prezență, trecea pe la comisiile metodice și, în ultimul rînd, într-un raid-fulger pe la lecții. În recreații oamenii nu mai nimeresc prin cancelarie. Susțeau pe culoare: „De n-ar veni la mine!” Inspecția se termina cu o lungă sedință a consiliului pedagogic, fără concluzii clare, fără o linie directoroasă pentru activitatea de viitor, fără proces verbal. Decî fără efect. Astfel de „inspectori” tind să înlocuiască siaba lor pregătire cu tonul arrogant, cu atitudinea de intimidare. În prezent, numărul lor este în scădere. S-ar împune însă ca asemenea oameni să nu mai ocupe niciieri funcția de inspector.

Inspectorul școlar trebuie să fie recunoscut de masa cadrelor didactice ca un om de prestigiu, cu o mare autoritate didactică, impusă prin întreaga sa pregătire. Iată de ce, cred ar fi necesar ca la recrutarea inspectorilor să se aibă întotdeauna în vedere în primul rînd studiile, adică nivelul pregătirii universitare și post-universitare, cultura generală, practica la catedră, activitatea metodică, activitatea publicistică. Și nu numai atât. Ar trebui să se verifice dacă este vorba de oameni cu simțul dreptății, al demnității și respectului față de semenii lor. Fără îndoială că, așa cum se arată în articolul citat, membrii corpului de îndrumare și control trebuie să aibă, dacă nu gradul I, cel puțin gradul II.

Poate că n-ar fi rău ca inspectorii să fie recrutați prin concurs. Cred că o asemenea măsură ar fi în interesul învățămîntului din patria noastră.

Prof. EMANUIL CÎNTEZA
directorul Liceului din Tg. Cărbunești — Gilort

A ș vrea să fac, pe marginea materialului „Inspecția școlară”, o propunere legată de modul de apreciere de către inspectorii școlari a muncii cadrelor didactice controlate.

Se știe că procesul verbal încheiat de inspector, consemnînd constatările acestuia și îndrumările date, constituie un document chemat să mobilizeze pe cei inspecțiați la o activitate îmbunătățită, să le dea încredere în forțele lor. După părerea mea procesul verbal și-ar atinge în mai mare măsură aceste scopuri dacă s-ar încheia cu o apreciere exprimată în calificative.

Spun aceasta întrucît am constatat nu o dată că aprecierile generale nu stimulează în suficientă măsură. În schimb, calificativele, dînd posibilitatea unei diferențieri în aprecierea stilului de muncă al cadrelor didactice, le mobilizează în muncă. Ar fi indicat ca aprecierile date în calificative în urma inspecțiilor obișnuite să se ia în considerare la inspecția specială făcută pentru examenele de grade, la acordarea stimulentei materiale, a distincțiilor, la acordarea premiilor trimestriale etc.

Inv. ION LUPU
Școala generală nr. 4 din Cîmpulung Moldovenesc regiunea Suceava

PAȘI SPRE MODERNIZAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

(Urmare din pag. 1)

corecta. Acestea sînt mașini cu memorie electronică, în timp ce mașina realizată de mine nu este decît o mașină electro-mecanică pe care de altfel, mi-am propus s-o perfecționez în continuare.

Pe baza acestor principii este construit și aparatul conceput de dv. — l-am întrebare pe profesorul DINU MOROIANU.

— Eu folosesc un aparat mai simplu: în principiu o cutie cu două ferestre paralele, acoperite în partea dreaptă, pe jumătate, cu cite o placă de sticlă. Prin fereastra de sus trece textul programat. Prin fereastra de jos trece o bandă de hîrtie pe care elevul înscrie un răspuns la o întrebare pusă în textul de sus, consemnîndu-l personal, cu creionul, nu apăsînd pe buton ca la mașina precedentă. După ce a ales și a consemnat un răspuns din cele menționate ca posibile în fereastra de sus, sau după ce a redactat un răspuns propriu, în cazul că textul programat îi cere acest lucru, el mișcă butonul din dreapta, jos, pînă ce atît întrebarea cît și răspunsul său trec sub placa de sticlă din dreapta, iar la stînga, sus, apare răspunsul exact, dat de „mașina profesor”. Elevul are posibilitatea să compare răspunsul formulat de el cu cel exact dat de mașină, dar nu mai poate reveni asupra formulării anterioare, deoarece butonul se blochează. În acest fel se parcurge toată lecția sau tot exercițiul. Am conceput mașina aceasta în special pentru exerciții la care este neapărat nevoie ca elevul să redacteze personal răspunsul, nu să-l aleagă din mai multe posibile.

— Mașina dv. nu înregistrează precizia, durata, numărul de

duburii? Nu „dă” notă? — Durata nu, însă duburile se înregistrează. Răspunsul rămînd consemnat pe bandă, n-am decît să mă uit pe ea ca să văd cum a „dubuit” elevul și cit de precis a formulat răspunsurile. Nota și-o pune, de fapt, elevul singur — și iată cum. După fiecare răspuns identic cu cel al mașinii, el trebuie să tragă o linie verticală pe bandă

din fața sa. La sfîrșit apare un barem de răspunsuri cărora îi corespund anumite note. Elevul își pune deci „singur” nota, conform numărului de răspunsuri juste date.

— Mașina colegului dv. se blochează în cazul unor răspunsuri prea eronate. A dv. are această posibilitate?

— Nu. Dar o are pe aceea a corectării indirecte, fiindcă atunci cînd răspunsul formulat de elev este prea eronat, mașina se că în indică să consulte o broșură ajutoare, care îi arată ce și cum să corecteze, fie că îl trimite la alt text programat sau la alt algoritm pe care trebuie să-l parcurgă, pentru a se reintoarce apoi la exercițiul inițial.

— Totuși, profesorul trebuie să treacă pe la fiecare elev să vadă cum decurge operația învățării. Este această o ușurare a predării? — În stadiul acesta inițial — a observat prof. GH. LAPUȘNEANU — colectivul nostru n-a fost preocupat decît de aplicarea instruirii programate la tratarea diferențiată a elevilor; el s-a străduit, ca să spun așa, să realizeze o „mașină-meditator”, care să ajute la depistarea lacunelor și la împlinirea lor. În acest scop i-am împărțit pe elevi în categorii și grupe în ceea ce privește natura și volumul lacunelor și am întocmit algoritmi și textele programate corespunzător nivelului fiecărei categorii și grupe, pentru a trata cit mai diferențiat pe fiecare elev în parte. Bineînțeles însă că nu ne vom opri aici. Cabinetul audio-visual pe care îl amenajăm în clipa de față va deveni, pînă la urmă, un cabinet de experimentare a instruirii programate cu clase întregi de elevi.

— Cum vă propuneți să lucrați în cabinet? — Fiecare bancă va avea două locuri. Pe bancă, pentru fiecare elev, o mașină de învățat, un microfon, o cască și diferite semnale optice. Toate acestea vor fi legate printr-o rețea de pupitrul profesorului, unde de asemenea se vor afla un microfon, o cască,

semnale optice și sonore etc. Tuturor mașinilor de învățat din fața elevilor le va corespunde, la pupitrul profesorului, un dispozitiv care va înregistra numărul de duburii, durata rezolvării, secvențele din textul programat la care se află fiecare elev, precizia răspunsului înscris sub forma unei diagrame, astfel că în orice moment, fără să se deplaseze de la catedră, profesorul va ști exact în ce stadiu de rezolvare se găsește fiecare elev, ce dificultăți întîmpină. Chemîndu-l la microfon, îi va putea da îndrumări pe care acesta le va recepționa la cască, pentru a nu deranja pe vecini. Se va putea lucra în acest mod chiar în condiții de obscuritate — de exemplu, în timpul proiectării unui film sau diastim.

— În felul acesta se realizează o comunicare în două sensuri — de la profesor la elev și de la elev la profesor — principiu de bază în învățămîntul programat, care nu se poate înfăptui în învățămîntul tradițional, unde profesorul comencează cunoștințele pentru toată clasa, dar nu are practic posibilitatea de a verifica într-o oră de curs dacă toți elevii i-au urmărit pas cu pas și și-au însușit ceea ce a predat.

— Oare aparatura aceasta pe care o reclamă învățămîntul programat n-ar putea fi înlocuită cu manuale programate? — O fiă de carte — a afirmat prof. MOROIANU — poate ține locul unui ecran de mașină de învățat; pe ea se pot formula întrebări, elevul poate să-și aleagă s-a să-și elaboreze răspunsurile și apoi să întoarcă pagina pentru a confrunta răspunsurile date de el cu cele juste. Dar, manualele putînd fi ușor răsfoite, elevii nu rezistă tentației de a căuta răspunsurile juste înainte de a le fi redactat pe ale lor. Apoi, mașinile se blochează în caz de neștiință sau fraudă. În sfîrșit, atunci cînd sînt de un tip complex mașinile permit folosirea mijloacelor audio-vizuale moderne, stabilînd corecții și pot „nota” cu riguros obiectiv conținutul de cunoștințe al elevului,

ceea ce în cazul unui examen sau al unui concurs nu e deloc de se presupune, intrucît înălțură orice subiectivism al examinatorului.

— Unii susțin că folosirea mașinilor de învățat, a algoritmilor, a textelor programate etc., nu e recomandabilă, deoarece duce la automatizarea gîndirii, la transformarea elevului într-un robot.

— Știm. Am citit și noi lucrări în care se face astfel de afirmații — ne-a răspuns prof. MOROIANU. Ele sînt scrise însă adesea de oameni care n-au folosit ei înșiși niciodată vreo mașină de învățat. Evident că învățămîntul programat se bazează pe o anumită automatizare a procesului de gîndire, dar, în definitiv, în pedagogia clasică automatizarea nu-și are rostul și însemnătatea ei? Trebuie, evident, să știi „mecanic” tabla înmulțirii dacă vrei să rezolvi logic o problemă de matematică. Trebuie să cunoști „mecanic” declinarea substantivelor sau conjugarea verbelor într-o limbă străină ca să construiești o propoziție logică în limba respectivă. Un anumit grad de automatizare, ori cum am vrea să-i spunem, este indispensabil în procesul învățării. Totul e să dozezi just memoria mecanică și pe cea logică. Părerea mea este că de logica strînsă, impecabilă a algoritmului din învățămîntul programat va avea de profitat și pedagogia clasică și că experiența „pașilor mici” de aici va fi excelentă pentru a ne conduce la structurarea justă a „verigilor” lecției predate după metode clasice.

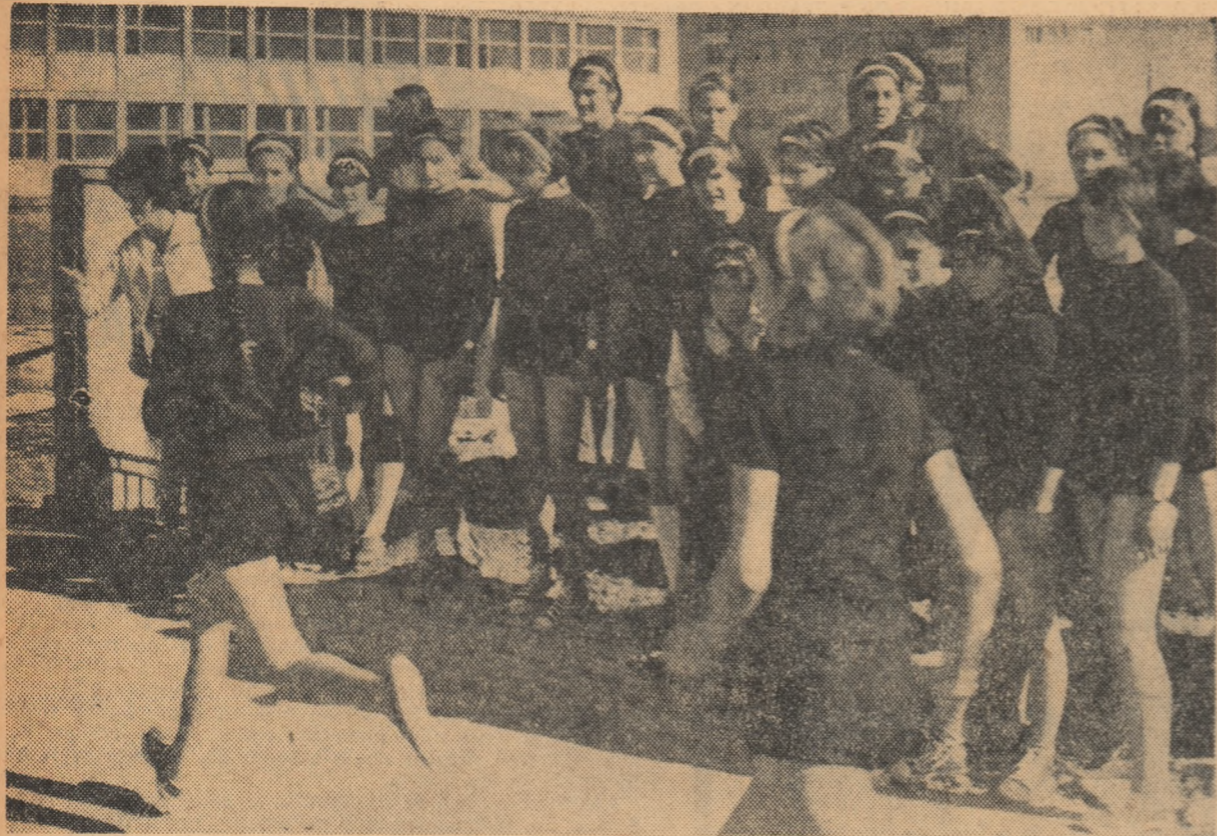
— În stadiul actual al învățămîntului programat nu se pot încă trage concluzii definitive asupra eficienței lui. Un lucru însă este cert: în anumite împrejurări, el poate da un randament sporit față de metodele pedagogiei tradiționale și este deosebit de indicat la anumite discipline ca matematica, gramatica, limbile străine. Firește, este mult mai puțin potrivit la analiza literară a unor versuri, de pildă.

— În orice caz, indiferent de

disciplină, nu mașina și nici algoritmul, ci profesorul rămîne factorul hotărîtor. El e cel care creează mașina. Mașina nu produce decît ceea ce i s-a programat să producă. De aceea profesorul nu va fi niciodată înlocuit. Așa cum mașinile de calcul nu au înlocuit și nu vor înlocui nici cînd pe matematician, mașinile de învățat nu vor lua niciodată locul pedagogului. Dimpotrivă, îl vor ridica pe culmi și mai înalte de creație didactică.

Am plecat de la Liceul „Gh. Sincai” cu sentimentul că aici o mîină de oameni entuziaști, bine sprijiniți de colectivul lor de muncă, au abordat cu mult curaj noul în predare pe una dintre cele mai însemnate laturi ale lui.

Jocurile sportive se bucură de multă trecere în rândurile elevilor Liceului nr. 6 din Ploiești

Minutul de cultură fizică

Una din cele mai importante perioade din viața unui copil o reprezintă primii ani de școală, care aduc cu ei noi și intense solicitări ale sistemului nervos, noi condiții, un regim nou de viață.

Lucrul în banca școlară, unde copiii trebuie să stea timp de patru lecții, a câte 50 de minute fiecare, generează la unii din ei o poziție necoresctă, accentuată mult în timpul scrisurii, și care poate favoriza instalarea unor vicii de atitudine, iar cu timpul, dacă nu se intervine, apariția unor deficiențe fizice localizate în mod deosebit la nivelul coloanei vertebrale și al spatelui (cifoză, scolioză, spate rotund etc.). Acest fenomen se explică prin particularitățile organismului copiilor, care se caracterizează, la vârsta de 7-10 ani, printr-o dezvoltare incompletă a sistemului osos și — datorită procentului crescut de substanțe organice din țesut și a unei cantități mai reduse de calciu și fosfor — printr-o mare elasticitate a acestuia, ceea ce îi face să se deformeze ușor în special la nivelul coloanei vertebrale. La aceasta se adaugă și insuficiența dezvoltării a masei musculare în ansamblul ei și, în mod deosebit, a mușchilor extensori. În timpul lecțiilor copiii stau de obicei într-o poziție caracterizată prin spate cifotic, trunchiul înclinat și răscuit în general spre partea stângă, cu toracele presat pe pupitrul sau capul aplecat pe umărul stâng sau foarte apropiat de ea, poziție care implică și o stănenire a funcțiilor respirației și circulației, devenind una din cauzele apariției oboselii. Apoi, după cum se știe, sistemul nervos central are nevoie, în momentul solicitării, de o cantitate mare de oxigen, mai mare chiar decât mușchii în acțiune. Aerul din săliile de clasă fiind la un moment dat mai bogat în bioxid de carbon decât în oxigen, devine și el un factor de producere și menținere a fenomenului oboselii. Ca urmare a tuturor acestor împrejurări la un moment dat, în timpul lecțiilor mai grele, care solicită o concentrare mai mare a atenției — și în mod mai frecvent în lecțiile din cea de a doua parte a zilei de școală — elevii încep să prezinte semne de neliniște sau, dimpotrivă, devin somnolenți, atenția și puterea lor de concentrare scăzând vizibil.

Pentru remedierea acestei situații este indicat ca la lecțiile în care apar astfel de fenomene să se folosească câteva exerciții fizice cunoscute sub denumirea de „minutul de cultură fizică”, formă de activitate fizică statică de mult printre formele de realizare a odihnei active în regimul zilei de școală, cu mare eficiență la școlarii mici și mijlocii. „Minutul de cultură fizică” reerezintă un factor de deconectare, un prilej de destindere psihică și fizică în scopul combaterii oboselii și al îmbunătățirii capacității de muncă, de însușire a cunoștințelor. El se desfășoară pe principiul alternării efortului intelectual cu cel fizic, sporind capacitatea de percepere și asimilare a copiilor prin influența

pe care o exercită în primul rând asupra funcțiilor de bază ale organismului — circulația și respirația. Producând o irigare, o alimentare abundentă cu sânge a tuturor organelor și țesuturilor, contribuind la excitarea a celor regiuni din scoarță care pînă atunci se aflau în repaus și la odihna regiunilor care erau excitate, „minutul de cultură fizică” reduce gradul de obosală. El ajută, în același timp, la corectarea posturii, creează o stare de bună dispoziție și ridică starea emoțională, înviind și pe copii. De aceea este indicat să se realizeze regulat, iar în zilele când în orar nu este prevăzută lecția de cultură fizică, chiar de două ori pe zi.

Exercițiile vor fi alese avîndu-se în vedere activarea întregului organism în mișcare și redresarea țintei corpului, în special a coloanei vertebrale. Ele trebuie să fie foarte simple, să nu necesite explicații prea lungi, să fie accesibile copiilor și să se poată efectua într-un spațiu redus (în bănci și în intervalul dintre bănci). Este bine ca un sir de elevi să rămână în bancă, iar ceilalți să lucreze în picioare. În intervalul dintre bănci — pentru ca apoi să revină să se schimbe. În clasa I, odată cînd copiii își formează dependențele necesare, învățătorul trebuie nu numai să demonstreze exercițiile, ci și să le execute împreună cu ei. Mai tîrziu este suficientă simpla enunțare a exercițiilor. Foarte important este ca mișcările să fie localizate corect, intru-cîz caz contrar efectul exercițiilor poate fi negativ, agravînd viciile de atitudine sau deficiențele existente.

Iată câteva exemple de exerciții care pot fi folosite în cadrul „minutului de cultură fizică”: Ridicări și așezări în bancă createază energie; Ridicări în stînd, un pas lateral cu țesura din bancă, revenire în bancă, așezare; Ridicări în stînd, brațele deasupra capului, cu degetele înlăstate, ridicare pe virful cu întinderea exagerată a întregului corp și inspirație profundă, revenire în stînd și expirație (acest exercițiu reprezintă o tracțiune pe verticală foarte eficientă pentru întregul corp și în special pentru redresarea coloanei vertebrale); Stînd în intervalul dintre bănci, alergare ușoară pe loc; Stînd în intervalul dintre bănci, mers pe loc cu genunchii la piept.

Iată și câteva exerciții alternative: Sirul I: din stînd în intervalul dintre bănci; ridicare pe virful cu ducerea brațelor sus și inspirație; genuflexiune (ghemuire cu spatele drept), cu mințile la umăr și expirație. Sirul 2: În bancă, șezind cu brațele la piept, palmele în jos; una sau două arcuiri, cu brațele la piept, trăgînd coatele înapoi; trei-patru arcuiri cu răsucirea trunchiului, cu desfacerea brațelor lateral (răsucirea se va face spre stînga și apoi spre dreapta). După efectuarea de două ori a exercițiilor, stîndul se schimbă între ele loc. Sirul 3: Stînd de față în față în spațiul dintre bănci. Ducerea brațelor oblic în sus și exe-

cutarea a două arcuiri înapoi; îndoirea (aplecarea) trunchiului înainte cu executarea a două arcuiri (virful degetelor să atingă dușumeaua). Sirul 2: șezînd în bănci, mințile pe sold; îndoirea trunchiului lateral spre stînga, cu privirea înainte, revenire, îndoirea trunchiului lateral spre dreapta, revenire.

Exerciții indicate pentru „minutul de cultură fizică” sînt și următoarele: Șezînd în bancă, cu mințile întinse înainte pe pupitrul, cu degetele bine desfăcute, redresarea trunchiului cu ducerea minților la ceafă, cu degetele aproapele și inspirație profundă, revenire cu mințile întinse înainte pe pupitrul și expirație. Șezînd în bancă, ridicarea brațelor sus cu extensia trunchiului și inspirație, revenire cu brațele pe genunchii și expirație. În momentul extensiei, capul îndreptat înapoi. Șezînd în bancă, cu mințile pe umăr, răsucirea trunchiului la stînga, revenire, apoi la dreapta și revenire. Șezînd în bancă, aplicarea capului înainte cu bărbia în piept, cu brațele întinse pe linia corpului, aplicarea capului înapoi, cu ducerea brațelor pe coaste, circumducerea capului și gîtului, revenire. Ridicarea în stînd, cu piciorarele puțin depărtate, cu brațele la piept, cu pumnii strîși, întinderea brațelor drept înainte cu desfacerea energică a pumnilor și răsucirea trunchiului spre stînga; aceeași mișcare cu brațul stîng și răsucirea spre dreapta (înlocuirea cu boxarea). Șezînd, cu mințile la spate; învățătorul strîngă un număr, iar copiii trebuie să bată cu mințile pe banca sau din palme de stînga ori de dreapta; arcuiri șezînd (se va organiza o întrecere: cine bate mai repede).

În formularea complexelor se va avea în vedere ca unul din exerciții să fie foarte dinamice, să aibă efect general și să fie efectuat din poziția stînd, altele să ducă la redresarea spatelui și a coloanei vertebrale (combinate cu respirația profundă) și altele pentru brațe și minți în cazul cînd acestea au fost solicitate mult în lecția respectivă. În cazul acesta sînt foarte indicate scuturările de brațe (cu brațele foarte relaxate). Ritmul de execuție trebuie să fie viu.

În organizarea acestei scurte dar importante activități fizice trebuie să se respecte câteva din cerințele de ordin igienico-organizatoric: să se deschidă larg ferestrele încălzite de aer condiționat sau să se aerisim încăperea; să se asigure copiilor să se poată mișca și să se elibereze căile respiratorii superioare și a-și usura respirația, a cărei frecvență crește în timpul efectuării exercițiilor, evitînd astfel respirația pe gură; să se strîngă rapid de pe bănci obiectele care pot cădea sau împiedica în alt fel desfășurarea exercițiilor.

„Minutul de cultură fizică” trebuie înțeles de cadrele didactice ca o formă de odihnă activă introdusă în regimul zilei de școală, căreia trebuie să i se acorde importanța cuvenită.

E. FIREA

lector la I.C.F.

„GEORGE COȘBUC —

Opere alese“

Recent inaugurată de Editura pentru Literatură, edita operelor alese ale lui G. Coșbuc, îngrijită și prefată de Gavril Scridon, își propune să cuprindă cea mai mare parte din opera lui George Coșbuc: poezia originală, proză literară, studii, publicistică, traduceri, corespondență.

Însumînd mai multe volume, edita va fi organizată pe trei secțiuni: Secțiunea întâi va cuprinde poezia originală, publicată de Coșbuc în culegeri; este vorba, deci, despre volumele „Balade și idile”, „Fire de tor”, „Ziarul unui pierde vară” și „Cătece de vitejie”, precum și despre unele poezii rămase în periodice sau publicate postum. Secțiunea a doua va cuprinde o parte din proza literară a lui George Coșbuc — povestiri autobiografice, schițe și povestiri, povestiri cu caracter istoric, povestiri pentru copii. Vor mai fi incluse în această secțiune și alte scrieri în proză, cu o tematică variată: istorie și critică literară (inclusiv studiile dantesci în românește, literatură populară (trădăși și legende, despre creația literară populară, probleme de limbă (limbă literară, expresii și acțiuni explicite, gramatică etc.), articole cu caracter cultural (după împotrivă superstițiilor, medicină populară, știință popularizată etc.). Secțiunea a treia va fi rezervată traducerilor „Divinei Comedii” a lui Dante, ca și traducerilor din literatura greco-romană, și din literaturile daneză, germană, engleză, franceză etc. În ultimul volum al edita, dedicat documentelor referitoare la viața poetului și a familiei sale, se va da și o descriere a manuscriselor, o bibliografie completă a operelor lui Coșbuc și o bibliografie selectivă despre viața și opera poetului, un glosar pentru întreaga edita, indice etc. Fiecare volum va fi însoțit de note, variate, indice de titluri, de curiozități, în librării și aparut primul volum al edita.

Editura pentru Literatură. Volumul I: 466 pagini — 24 lei.

„1000 km.

în jurul arcului carpatic“

Lucrarea „1000 km. în jurul arcului carpatic” de Ion Pleșcu și Gh. Petrescu, face parte din seria „Itinerare turistice”, din care va apărea pînă în prezent volumele „Circumal. marilor trecători” și „Valea Argeșului”.

Pornind din București, itinerariul turistic urmărește să prezinte câteva dintre cele mai interesante zone și localități des frecventate de turiști, pe traseul: București — Ploiești — Rm. Sărat — Buzău — Focșani — Adjuș — Bacău — Piatra Neamț — Bîrz — Lacul Râșu — Gheorgheni — Miercurea Ciuc — Sf. Gheorghe — Brașov — Valea Prahovei — București. Împreună cu câteva devieri de la traseul principal (Tara Vrancei, Valea Trotușului, Borsec, Sovata, Bran), acest itinerar oferă cititorilor informații necesare asupra obiectivelor turistice, asupra celor mai interesante căi de acces, asupra mijloacelor de transport, de cazare. Sînt descrise succint orașele cu monumente istorice de artă și arhitectură, construcțiile noi, realizări ale anilor noiștri, neînsingurabile frumusețea peisajului, monumentele naturii care pot fi vizitate.

E. FIREA

lector la I.C.F.

Cursuri de vară pentru profesorii de fizică și de chimie

Societatea de științe fizice și chimice organizează în cursul lunii iulie 1967, în câteva localități din țară, cursuri de vară pentru profesorii de specialitate. Astfel, la Timișoara va funcționa un curs de chimie cuantică, la Iași un curs de chimie, iar la București un curs de fizică. Scopul acestor cursuri, care se vor desfășura în perioada 5-15 iulie, este de a contribui la ridicarea nivelului de pregătire al cadrelor didactice, în vederea asigurării unei mai bune calități a predării.

La cursul de vară de la București se vor trata unele probleme ale electromagnetismului. Se vor ține prelegeri pe teme: „Mărimi de bază în electromagnetism”, „Legi fundamentale ale electromagnetismului”, „Ecuatiile lui Maxwell”, „Propagarea cîmpului electromagnetic (unde radio)”, „Generarea undelor electromagnetice de diferite lungimi de undă. Amplificatori și generatori cuantici”, „Electrodinamică cuantică”. Aspecte noi în predarea electromagnetismului în școala de 12 ani”, „Tehnică for-

mularii și rezolvării problemelor de liceu din capitolul electromagnetism”. De asemenea, se vor organiza lucrări în laboratoarele de electromagnetism ale Facultății de fizică.

La cursul de la Iași vor fi tratate unele probleme actuale ale industriei chimice: „Baza de materii prime și principalele direcții de industrializare din țara noastră”, „Procedee tehnologice moderne în cadrul industriei petrochimice”, „Legături dintre cercetarea științifică și dezvoltarea industriei chimice în țara noastră”. Pe lângă acestea, profesorii înscriși la curs vor participa la lucrări în atelierul Universității „A. I. Cuza” și la unele discuții metodice.

La Timișoara, unde vor fi dezbătute teme de chimie cuantică, se vor prezenta prelegeri pe teme ca: „Bazele experimentale ale mecanicii cuantice”; principii ale mecanicii cuantice”; „Generalități asupra metodelor de calcul ale chimiei cuantice”, „Generalități asupra structurii electronice a atomi-

lor”, „Moleculă biatomică”, „Moleculă poliatomică (orbitale atomice pure)”, „Moleculă poliatomică (orbitale atomice hibridizate)”, „Moleculă poliatomică și aromatică”, „Combinatii complexe”. Vor avea loc discuții, seminari de calcul și interpretare a datelor experimentale din temele de mai sus, aplicînd metodele pentru determinarea structurii moleculare, relații între structura moleculară și proprietățile fizico-chimice ale substanțelor, corelația structurii electronice a moleculelor cu reactivitatea lor chimică s.a.

După cum se vede, cursurile de chimie se diferențiază prin tematică și prin forma de organizare. Cursul de la Timișoara se adresează profesorilor de liceu, în-deosebi celor cu vechime între 5-15 ani, deci care au absolvit cursurile universitare după introducerea fizicii teoretice ca materie de învățămînt în facultățile de chimie ale universităților. Cursul de la Iași se adresează în primul rînd profesorilor care predau în școlile generale și care au absolvit

cursurile unui institut pedagogic. Fiește însă că profesorii de chimie se pot înscrie la oricare din aceste două cursuri, fără a întîmpina vreo dificultate în alegere. La cursul de la București se pot înscrie profesorii de fizică din școlile de toate gradele.

Cursurile își vor desfășura activitățile pe baza unui program zilnic de 4-6 ore, în care timp vor avea loc prelegeri, seminari, discuții metodice, lucrări practice, vizite s.a. Participanții vor fi cazați în căminele studențești, costul cazării fiind suportat de Societate. Costul mesei va fi suportat de participanți, în limita sumei de 18-20 lei pe zi de persoană. Transportul de la domiciliul participanților la locul unde se ține cursul și retur este suportat de către Societate.

Cei ce doresc să se înscrie la unul din cursurile de mai sus se vor adresa secțiilor de învățămînt regionale direct sau prin intermediul filialelor (subfilialelor) regionale ale Societății de științe fizice și chimice.

Metodice

BOTSWANA

O nouă metodă de pregătire a învățătorilor va fi experimentată, pe o perioadă de cinci ani, la Francistown, în Botswana, fostul Bechuanaland, stat devenit independent în 1966. Dacă rezultatele acestui experiment vor duce la concluzii pozitive, noua metodă va fi adoptată și de alte țări africane.

Cei circa 65.000 de elevi ai școlilor elementare din Botswana sînt instruiți de 1.600 de învățători, dintre care aproape 900 nu au pregătirea necesară. Pentru a se remedia această situație fără a se dauna continuității învățămîntului, la noua școală pedagogică din Francistown vor fi organizate o serie de cursuri de formare intensivă, pentru grupe de cîte 60 de învățători din aceiași oras sau din aceeași regiune. Vor funcționa cîte cinci cursuri pe an, cu o durată de 6 săptămîni fiecare, urmate de zece luni de pregătire fără frecvență. Fiecare grup de 60 de cursanți va urma trei cicluri anuale. În cinci ani vor fi pregătite pe această cale 900 de învățători, completîndu-se astfel promoțiile pregătite de celelalte două școli pedagogice ale țării, care formează 86 de învățători calificați pe an.

Școala pedagogică de la Francistown numără 8 profesori, dintre care 2 sînt experți ai U.N.E.S.C.O. Se consideră că noua metodă pedagogică folosită aici va permite să se formeze un număr mare de învățători bine pregătiți. Tărilor africane urmăresc cu mult interes această experiență, care va constitui, poate, o soluție la problema lipsei de cadre pentru școlile elementare.

ITALIA

Un seminar asupra învățămîntului direct prin televiziune a reunit la Roma experți din 18 țări europene. Cu acest prilej au fost studiate diferite experiențe, în special cele realizate în Italia de către „Telescuola”, destinate elevilor necolaborați din ciclul secundar, de „Telebac” — program organizat în Franța pentru candidații la bacalaureat — și de „Telekolleg” — program bavarez de învățămînt secundar. „Universitatea pe undă”, a cărei creație este proiectată în Marea Britanie, a făcut de asemenea obiectul unui raport. Alte rezultate pozitive prezentate în cadrul seminarului au fost cele ale emisiunii italiene „Niciodată nu e prea tîrziu”, destinată adulților analfabeți și ale programelor realizate de „Telescuola” portugheză.

CEHOSLOVACIA

Pentru a stimula cît mai larg lectura în rîndurile copiilor la

ELVEȚIA

În nord-estul Elveției, în micul canton Appenzel se află un sat întemeiat acum 21 de ani, la 28 aprilie 1946. La prima vedere nimic nu pare să deosebească acest sat de alte localități din Appenzel: casele lui, deși noi, fiind construite în tradiționalul stil local. Dar, dacă privești cu mai multă atenție, câteva particularități îți sar în ochi. Bunăoară, pe fiecare casă sînt plătite cu nume exotice: „Jukola”, „Butendiek”, „Yamhu-Lagang”, „Pinocchio”, „Al-Amal”. Hotărît, acest sat nu-l la fel cu toate celelalte. Iar cînd se deschid ușile lășind să treacă grupuri vesele de băieți și de fete vorbind vreo jumătate de duzină de limbă, nu mai încapă nici o îndoaială: este vorba de o comunitate internațională. Într-adevăr aici este „Satul copiilor-Pestalozzi”, care, acum ca și în urmă cu 20 de ani, oferă cămin unor copii orfanți din diferite țări și îi crește într-un spirit de prietenie și înțelegeri internațională.

Clubul editează lucrări clasice și moderne, naționale și universale, cu grija permanentă de a forma gustul tinerilor și de a favoriza dezvoltarea lor multilaterală. Toate lucrările, larg comentate și bucurîndu-se de o frumoasă prezentare, sînt ilustrate de artiști cunoscuți. Clubul publică astfel, circa 35 de cărți pe an, repartizate în două serii de bază (cîte una pentru fiecare grupă de vîrstă) și o serie de selecțiuni pe teme specializate.

Într-o școală elementară din Nigeria.

Conducerea științifică a muncii educative

(Urmare din pag. 1)

unei conduceri științifice a muncii educative. Stabilind rolul directorului de conducător unic al școlii, regulamentul școlilor de cultură generală precizează că el „răspunde de întreaga activitate instructiv-educativă desfășurată în școala și în afara școlii”.

O cercetare întreprinsă de noi cu tema „Coordonarea influenței educative la nivelul școlii” confirmă realismul și justetea unui asemenea mod de soluționare a problemei conducerii muncii educative. Concentrarea la directorul unic a funcțiilor întregii muncii educative se dovedește a fi, atât teoretic cît și practic, soluția cea mai justă. Ea pornește de la principiul unității dintre instrucție și educație, constituind traducerea în viață a acestui principiu. Așa cum nu poate fi vorba de un sistem al muncii educative izolat de conținutul științific al învățămîntului, cî nu mai în interdependență și interacțiune cu acesta, iar conținutul educativ al procesului de învățămînt nu poate fi considerat decît în strînsă legătură cu activitatea organizată în afara lecțiilor, tot așa nici conducerea muncii educative nu poate fi și nu trebuie să fie izolată, ruptă, separată de ansamblul problemelor care constituie conținutul muncii de conducere a școlii. Avînd răspunderea întregii activități educative la nivelul școlii directorul poate să asigure orientarea acesteia, să coordoneze toate influențele educative ce se exercită asupra elevilor, să inițieze acțiuni care să confere caracter de sistem muncii educative. Aceasta nu înseamnă că directorul trebuie să rezolve singur multiplele probleme pe care le ridică munca educativă. Eficiența scăzută a muncii unor directori în domeniul educației

provine tocmai din faptul că el lucrează izolat.

Una din concluziile preliminare ale cercetării noastre este că directorul poate, în funcție de specificul școlii pe care o conduce, să organizeze un sistem de cuprindere a întregii activități educative. Aceasta cere în primul rînd ca directorul și adjuncții săi să constituie o adevărată echipă de conducere, un colectiv care să răspundă de organizarea, îndrumarea și controlul procesului instructiv-educativ sub toate aspectele. Este indicat de exemplu, ca în rezolvarea problemelor multiple ale instituției pe care o conduce, să introducă cu îndrăzneală noul, să adopte cele mai potrivite decizii în toate problemele instructiv-educative. Aceasta înseamnă că apar sarcini noi pentru facultățile care pregătesc cadre didactice, din formația viitorilor profesori neputînd să lipsească cunoștințele de bază ale științei educative. Va trebui, desigur, ca în cursurile și manualele de pedagogie să se găsească locul curent problemele științei conducerii, iar organizarea și desfășurarea practicii pedagogice se cer a fi reconsiderate. Probleme deosebite se ridică și pentru institutele de perfecționare a cadrelor didactice, prin care se va putea soluționa cel mai bine pregătirea directorilor în conformitate cu cerințele științei conducerii.

Toate aceste instituții, precum și editurile și presa de specialitate sînt chemate să răspundă dorinței directorilor de a-și îmbogăți cunoștințele, de a se perfecționa la nivelul cîntinelor și posibilităților actuale. În acest sens apare necesitatea unei informări mai largi și mai operative asupra realizărilor din lume în această privință, a creării unei literaturi de specialitate despre știința conducerii instituțiilor de învățămînt în general și despre conducerea științifică a muncii educative în special.